

Članka vsak četrtek in vsak s poštino vred ali v Mariboru a pošiljanjem za dom za celo leto 32 din., za leto 16 din., četiri leta 48 din. Izven Jugoslavije 10 din. Naročnina se pošlje na upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta 3. Če se dopušča do oddaje, naročnina se plačuje v naprej. Telefon Interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1-30 din.

Poština plačana v gotovini.

Uročniško je v Mariboru Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne ogledne primeren popust. Nezahtevne reklamacije so poljubne prošje. Čekoval račun pošilja ureda Ljubljana št. 10. Telefon Interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

6. številka

MARIBOR, dne 22. januarja 1925.

59. letnik.

Takih snubcev ne maramo.

Ce pride snubec v pošteno hišo in zaprosi za roko in doto domače hčerke, mu oče ali mati pogledata najprvo v oči. Ako iz njegovih oči odseva poštenost in iskrenost, ne gre praznih rok od hiše. Dobi nevesto, dobi tudi doto ter halo.

Sedaj romajo od enega do drugega kraja čudne vrste snubci, ki se ponujajo za politične ženske slovenskim volilcem. To so kandidati velesrbskih strank, katerim stojijo na delu Pašič, Pribečević in Žerjav. Preteklo nedeljo so se politični ženini advokat dr. Lipold, profesor dr. Pivko, advokat dr. Müller, tajnik Žerjavove stranke Spindler, advokat dr. Kukovec, advokat dr. Ravnik, zganjar Josef Drogenigg in še nekateri drugi ponujali slovenskim župnijam, vsem in občinam kot poslanski kandidati. Obljubljali so nevestam, t. j. našim volilcem, nebesa na zemlji, nove mostove, nove ceste, znižanje davkov, denar, srečo, krave in vse, kar je kdo hotel.

A ti ženini in snubci niso imeli sreče. Snubec dr. Lipold se je pripeljal z starešinom mladim Janžekovičem v Kanizo pri Pesnici. Lep voz sta imela, fino sta bila počesana, obrta in našminkana, sladko sta pozdravljala, za rumeno vince sta dajala, a neveste, to so naši vili volilci iz Jareninske, kungovške in šentiljske župnije so jima zaklicale tam pri Reitererju: Vidva sta sicer zauber fanta, a me smo si že drugega ženina izbrala za 8. februarja. Vidva pa idita raje v šumo, v šarč! In nežna ženina, ki sta ju poslala Pašič in Žerjav, sta jo na lepem vozu morala odkuriti neprostovoljno nazaj proti Mariboru.

Enaka žalostna usoda je zadela še druge snubce iz Pašičeve politične zlahte. Pred odločnimi in poštenimi slovenskimi volilci so morali bežati dr. Pivko, Spindler, dr. Müller, dr. Ravnik, Tavčar, Drogenigg in dr. Kukovec. Takih snubcev naše neveste ne marajo. Naj se grejo ženiti k velesrbskim in verižniškim nevestam!

Mi se radujemo zavednosti naših mož in fantov! Le daleč proč od nas naj zginejo ti snubci! Dne 8. februarja bo zavednost slovenskih volilcev govorila tako odločno besedo, da se jim bo stemnilo. Izginilo jim bo veselje, da bi se še kdaj oblekli v obleko političnih snubcev!

Ogromna večina našega ljudstva bo volila Slovensko ljudsko stranko, t. j. dala bo kroglico v prvo škrinjico!

Grda igra Pašičevih radikalov.

Pašičevi velesrbski radikali vsiljujejo našim ljudem za poslanca mariborskega advokata dr. Ravnika. Pravijo: Toti gospod so za uboge ljudi! Radikali lažejo in obečajo v Mariboru mesarjem, da bodo odpravili špeharje z mariborskega trga. Pravijo jim: Kmet ne sme svinjskega mesa in špeha po sobotah na trgu na drobno prodajati. Ubogim delavcem, invalidom in penzionistom pa govori Pašičevi kandidati »oberst« Aljančič in neki Kaučič, da bodo velesrbski radikali odpravili draginjo. Ali ni to grda igra, tako grda, da kar smrdi! Čudimo se, da kmetje ne vzamejo ostre metle in Pašičeve plačane priganjaje in zapeljivce ne naženejo, če se kje pokažejo. In invalidi bi morali vedeti, da je samo Pašičeva ter Pribečevićeva stranka korupcionistov kriva, da naša Davidovičeva vlada ni mogla spraviti invalidskega zakona skozi. Veste, kdaj bo Pašičeva in Žerjavova stranka, ki se imenuje Nacionalni blok, dala invalidom in penzionistom njih pravice? Ob svetem nikoli! Judeževi groši govorijo sedaj v volilnem boju iz ust Pašičevih in Žerjavovih hlapcev same prazne obljube!

Grda igra, ki jo igrajo Pašičevi velesrbski agenti, bo dobila dne 8. februarja zasluženo plačilo po njih grešni grbi!

Za štiri milijone manj dohodnine.

Za mariborski politični okraj je nov predpis dohodnine predpisana svota znižana za 4 milijone kron. Našim poslancem Pušenjaku, Vesenjaku in Žebotu se je v finančnem odboru posrečilo v proračunski razpravi doseči, da se dohodninski davek sme računati samo tistim, ki imajo 20.000 kron čistega dohodka. To določa paragraf 155 finančnega zakona. Na podlagi tega paragrafa je n. pr. samo v mariborskem političnem okraju (Maribor, Slov. Bistrica in Sv. Lenart) za leto 1924 zmanjšana dohodnina skupno za 4 milijone kron. To je ugotovila cenilna komisija pri davčni oblasti. Mali posestniki in obrtniki, ki nimajo 20 tisoč kron čistega dohodka, za leto 1924 nimajo predpisane dohodninske davke. Kdor je od teh že plačal dohodninski davek, se mu bo ta svota zaračunala na druge davke za leto 1925.

Pristaši SLS! Naša škrinj'ca je prva!

Kje se pasejo letos Pašičeve krave in telice?

Viničar iz Slovenskih goric nam piše:

Pred 18. marcem 1923 so nam Pašičevi volilni agenti obečali breje krave in telice. Dobili jih nismo. Radovedni smo, kje se neki pasejo in v kateri hlev so jih zaprli. Ako Vi, g. urednik, znate za tisto trato ali za tisti hlev v Mariboru, naznanite nam, da pojdemo po nje. (Odgovor uredništva: Te krave in telice so na paši v Pašičevih in Žerjavovih pašnikih, ki se zovejo »Domovina«, »Jutro«, »Tabor« in »Slovenski Narod«. Na večer pa jih privežejo v Mariboru v hlev profesor dr. Pivko, advokatski dr. Kukovec, dr. Lipold, dr. Müller in dr. Ravnik. Pastirja pa sta jim tajnik Vekoslav Spindler in šentjurski Drogenigg.)

Se eno vprašanje imamo poštenu viničarja na »Gospodarjevo« uredništvo: Kako je pač to mogoče, da Pašičeve krave tako dolgo nosijo? Če so se obrejele pred 18. marcem 1923, bi morale v devetih mesecih povreči. Ali od 18. marca 1923 je minilo že skoro celi dve leti. Kakega plemenja pa so te krave in telice? Ali mi morete to pojasniti? — (Odgovor: Te volilne krave in telice so posebne pasme. Obrejejo se samo pred volitvami, a so tako jalove pasme, da se nikdar ne steletijo.)

SLIKA SAMOSTOJNEGA — PUCLJEVEGA KANDIDATA.

V Pesniški dolini je kraj Močna. Tam gospoduje in krémari na svoji zemlji Alojz Schicker, liberalec od pete do glave. Pred par leti se je dal vpisati za pristnega Nemca z imenom Schicker; kdo bi mu to zameril, saj je res nemškega pokolenja. Njegov, od g. Pucelja skrupuani volilni oklic pa je nosil ime Šiker. Od kod to? Iz go-le hvaležnosti, da je smel tako prav brezplačno nekaterikrat pogostiti g. Pucelja z masno večerjo in dobro kapljico, se je prerodil v Jugoslavana in se pridružil z vso liberalno dušo na Samostojno. Za plačilo je potem prejel krono samostojnega kandidata kot Šiker. Zdaj pa je bilo treba mantelček obriti. Prej ni vedel, da je kmet tudi človek. Kmet se pogledal nil ko je začela druga sapica pihati, se je začel kmetom priljavati — seve, najprej s pijačo, češ, jaz sem tudi kmet, čeravno se za kmetijstvo prav ne brigam, ker sem gospod in imam druge skrbi. Politični šolnik je gospodu kmetu in krémarju Šikerju samostojni priganjač Anton Šuman, ki je po svojem postranskem poklicu tudi poštar, kadar mu pripušča samostojno politična gonja. Ta politična šola ima toliko uspeha, da zdaj gospoda kmeta Šikerja gonijo po volilnih shodih kakor komedijant medveda in ga predstavljajo kot preprostega kmeta, za najiskrenejšega prijatelja kmetov in najposobnejšega samostojnega poslanca, ki bo kar rešil kmeta in odpravil vse davke. Gospod kmet Šiker pa na vseh shodih molči kakor stena, ne izpregovori javno niti besedice. Zlobni jeziki pravijo, da je gospod kmet Šiker potrebe ne zmožnosti že pred svojim rojstvom pozabil tam nekje na onem svetu. Tako blebetajo zlobni jeziki vsepovsodi, kjerkoli gospoda kmeta Šikerja poznajo. Mi pa si mislimo, da je gospod kmet Šiker prebrisana glava, ki hoče ravno s svojo molčečnostjo pokazati svojo veliko modrost in previdnost. Ako bi na kakem shodu javno govoril, bi se njegov liberalni jeziček zaletel in poslušalci bi spoznali, da zasleduje kot kandidat le špekulacije in osebne koristi, ne pa koristi kmeta.

Gospod kmet Šiker, slišali in izvedeli pa bi vendar radi iz vaših lastnih ust, kak je vaš program. Imate imenitnega in veleučnega političnega šolnika, naj vam kaj napiše, pa ne njemu lastne psovke: ferdamani klerikalci, hudič naj jih vzame itd. Ako se ne boste mogli naučiti lepega govora, pa bo imel papir toliko potrpežljivosti, da bo med govorom ostal v vaših rokah in pred vašimi očmi. Povemo vam, da še to ne zadostuje, ako kandidat, bodoči poslanec, za volilce prireja samo vinočete in jih vabi: le vkup uboga gmajna, pili boste zastoj, pa veliko. — Ako ne znate na kakem shodu spregovoriti niti par besedic, kako boste povzdigovali za kmeta svoj glas v narodni skupščini vpricho tolikega števila izobraženih politikov.

Zdaj vzdihujemo pod nasiljem in kruto silo tistih, ki se bogatijo in nasičujejo z našim davčnim denarjem; tistih, katerim so leta 1921 tudi samostojni poslanci pomagali s svojimi glasovi prodati in izdati slovenskega kmeta ter tako pomagali spletati bič, ki nas zdaj tepe. Česar je samostojnejš zmožen enkrat, bo zmožen v drugič, v tretjič. Trepetaje gledamo v bodočnost, ker ne vemo, odkod in kje bomo jemali denar za neznosne davke. Zdaj se bojujemo za svoj obstanek, zato bomo volili tiste kandidate, katerim je naš obstanek res pri srcu. Liberalec še nikdar ni imel smisla za nas, on išče le svojih koristi. Zato pa kmetje, rokodelci, obrtniki, delavci: v eno vrsto, pod zaščito naše Slovenske ljudske stranke. Dne 8. februarja naj vsak gre na volišče in vrže svojo krogeljico v prvo škrinjico.

Politični ogled.

Država SHS.

Vladni listi so dolgo časa pripovedovali o popolnem soglasju v PP vladi, sedaj jim je pa to zastalo in kriza v vladi je očitna. Večina radikalov ni zadovoljna s Pribečevićem in potem prideta še oboje hrvatska uskoka dr. Surmin in dr. Drinkovič, ki vedno bolj nasprotujeta Pribečeviću ter priporočata radikalom drugačno politiko napram Hrvatim. Beograjsko vladno glasilo »Vreme« piše: »Nesoglasja v vladi dobivajo poseben značaj, ker se nahajamo pred volitvami in ker bi bilo težko razčiščevati vladno krizo, ako bi do nje prišlo. Ako bi se kriza omejila samo na Surmina in Drinkoviča, da bi ta dva izpadla iz vlade, se o tej stvari ne bi več razpravljalo in vlada bi mogla nadaljevati svoje delo za volitve. Če bo kriza dobila večji razmah in bi se pri tem pretresalo vprašanje o nadaljnjem obstoju samostojnih demokratov v vladi sploh, kar nekateri mislijo, da bo, bi bila kriza mnogo resnejša. Izvala bi znaten potres v celokupni vladi in verjetno je, da bi spremenila volilni rezultat. Mnogi se nadejajo, da bi se spor Surmina s Pribečevićem mogel spremeniti v spor med radikali in samostojnimi demokrati. V tem slučaju bi samostojni demokrati izpadli iz vlade in volitve bi vodili radikali s Surminom in Drinkovičem brez samostojnih demokratov.

Tudi volilno gibanje prav dobro razodeva razdvojenost v vladnih vrstah. Od 56 volilnih okrožij imajo radikali in policajdemokrati skupaj zasedenih samo 10, samostojne radikalne liste so v 38 okrožjih, a od teh je v 20 okrožjih po dveje, v nekaterih pa tudi po trije radikalnih kandidatnih list, ker se radikali niso mogli zediniti glede kandidatov; ene je postavljalo strankino vodstvo, drugi so se pa sami.

Preganjanja hrvatskih voditeljev in zaupnikov se nadaljujejo in vladni krogi se bavijo z nakano, da na volilnih list in škrinjic Radličeve stranke ne postavijo. Slučaj tega največjega nasilja bodo voditelji v Zagreju izdali na svoje pristaše poziv, naj v Sloveniji glasujejo z dr. Korošca, v Bosni za dr. Spaho, na Hrvatskem pa z Ljubo Davidoviča.

Nemčija.

V Nemčiji se poskuša z desnčarsko vlado, sestavljeno iz nacionalistov, ljudske stranke in desnčarjev centruma. Proti tej vladi so s socialisti tudi demokrati-republikanci v ostri opoziciji, ker ne gre, da bi novo republikansko Nemčijo vodili monarhisti in med njimi celo taki, ki so imeli zveze z morilci in zarotniki.

Italija.

Italijenska fašistovska vlada si je izrekla zaupnico, ko je bilo od cele opozicije samo 33 poslancev v zbornici. Nemčisti so prekinili vse zveze z vlado in opozicija hoče vstrajati v neizprosni boju, dokler se fašistovska nasilna vlada ne zruši.

Besarabsko vprašanje.

Kakor znano, zahteva Rusija glede pripadnosti Besarabije ljudsko glasovanje ali plebiscit in po raznih vesteh že tako daleč, da bodo velesile po posredovanju ruskega zastopnika v Parizu pritiskale na Rumunijo, naj na to pristane.

Nova volišča in spremembe volilnih okolišev.

b) Iz prejšnjih volišč so izločene in pridodeljene drugim voliščem sledeče občine:

Pleterje voli na volišču Videm.
Dolnja Bistrica, Gornja Bistrica in Srednja Bistrica volijo na volišču Črenšovci.
Ljubnica voli na volišču Vitanje.
Dežno voli na volišču Makole.
Sentovec, Ritoznoj in Zgornja Bistrica volijo na volišču Slovenska Bistrica.
Rdeči breg voli na volišču Sv. Lovrenc na Poh.
Kalše in Ošelj volita na volišču Smartno na Poh.
Pesnički dvor voli na volišču Jarenina.
Dražen vrh voli na volišču Sv. Ana v Slov. gor.
Drvanje voli na volišču Sv. Benedikt v Slov. gor.
Plodršnica voli na volišču Sv. Jakob v Slov. gor.
Žitenci voli na volišču Sv. Jurij v Slov. goricah.
Zetarevo-Radehova voli na volišču Sv. Lenart v Slov. gor.
Ivanjšovci voli na volišču Domanjšovci.
Otovec voli na volišču Gornji Petrovci.
Ivanovci voli na volišču Kančovci.
Prosečka vas voli na volišču Pečarovci.
Tolsti vrh voli na volišču Guštanj.
Moškanjci voli na volišču Sv. Marjeta nize Ptuja.
Sakošak voli na volišču Sv. Lovrenc v Slov. gor.
Bukovci in Stojanci volita na volišču Sv. Marko nize Ptuja.
Zagorci voli na volišču Sv. Lovrenc v Slov. gor.